

# لحظه‌های حیات یک ملت

پژمان عرب

سر دبیر و قائم مقام  
مدیر مسئول

درست از همان لحظه‌های تولد انقلاب ملت که قرار شد بچه‌های جهاد سازندگی با کمک مهندسان جوان و نخبه ایرانی مشکل صنعت سیلوسازی را حل کنند؛ سازه‌ای سخت و پیچیده با این باور نادرست که ساختنش فقط از عهده خارجی‌ها برمی‌آید؛ تا روزی که شدید جزو کشورهای مطرح دنیا در سیلوسازی؛

و درست در تمام لحظه‌هایی که نخبه‌های جهاد دانشگاهی صنعتی شریف مشغول پروژه سزی کشف الگوریتم رمز دستگاه مدرن و پیشرفته راکال انگلیسی برای قرارگاه فوق سزی جنگ الکترونیک سپاه بودند و موفق شدند و همان تیم متخصص جوان حتی پا را فراتر گذاشتند و دستگاه را هم ساختند و اسمش شد «رحمت»؛

و در تمام آن لحظه‌هایی که مهندسان نخبه جهاد سازندگی توانستند با روحیه جهادی و تجربه نخبگان آن روز دانشگاه‌های کشور در طی شش ماه یکی از شاهکارهای مهندسی جنگ‌های قرن را به نام «پل بعثت» ایجاد کنند؛

و در تمام لحظه‌های سخت و حساسی که دکتر سنجریان در شیراز و دکتر محمدحسین ماندگار و همکارانش در ۳۱ فروردین ۱۳۷۲ در بیمارستان قلب تهران اولین عمل پیوند قلب ایران را انجام دادند و ایران وارد باشگاه ده کشور برتر این عمل شد تا به امروز که بیش از هشتاد مرکز پیوند در کشور فعال است؛

و در لحظه به لحظه‌ای آن روز به یادماندن که روزنه نوری از علم و پیشرفت از فضای کوچک «رویان» توسط دکتر حسین بهاروند و همکارانش تابیدن گرفت و ما برای اولین بار صاحب فناوری پیشرفته تولید «سلول‌های بنیادی» شدیم و دنیای جدیدی به نام دانش «پزشکی بازساختی» به روی صدها دانشمند ایرانی باز شد؛ و از همان نهال جوان و پربطراوت «رویان» که باغبانش مرحوم دکتر سعید کاظمی آشتیانی که خودش کانون امید و ابتکار و نوآوری بود<sup>۱</sup> جوان‌های دیگر در شهر اصفهان به همت دکتر محمدحسین نصر اصفهانی به بار نشست و با دستیابی به دانش «شبیه‌سازی حیوانی»، و با تولد

«رویان» و «حنا» و...<sup>۲</sup>، تولدی نو برای علم و دانش ایران رقم خورد؛

و در تمام لحظه‌هایی که دکتر فریدون مهبودی و همکاران متخصصش نظیر خانم دکتر حامدی فر بعد از سال‌ها مارت و سختی در مجموعه زیست فناوری «سینازن» ما را صاحب فناوری ساخت و تولید داروهای نو ترکیب می‌کردند و این یعنی ما صاحب دانش بیوتکنولوژی شده‌ایم تا امروز که ده‌ها شرکت زیست فناوری ده‌ها داروی حیاتی و استراتژیک نو ترکیب را تولید می‌کنند و سرمایه ما در این دانش نه فقط جلوگیری از خروج میلیاردها دلار ارز بوده که دستاورد اصلی آن پرورش چند هزار متخصص و دانشمند جوان ایرانی مشغول در کشور است که با تولید هر ویال از این داروها یک واحد امید به جامعه ایرانی تزریق می‌کنند؛

و در آن لحظه‌هایی که تیم متخصص و دانشمند هسته‌ای ما به فناوری چرخه کامل سوخت هسته‌ای رسیدند تا امروز که ۹۰ درصد رادیو داروهای ما در داخل کشور تولید می‌شود تا لحظه‌ی شکوهمند پرتاب موجود زنده به فضا تا لحظه‌ی تولید دستگاه‌های تک شتاب‌دهنده خطی در اصفهان توسط مهندس نجات بخش و تیم جهادی و دانش‌بنیان‌ش تا ساخت و تولید انبوه دستگاه‌های تک مانتیورهای علائم حیاتی و ونتیلاتور سعادت توسط مهندس یعقوب‌زاده و تیم متخصص که امروز به ۴۵ کشور جهان صادر می‌شود و با برند «سعادت» در اروپا و شرق آسیا بازار دارد تا مهندس هاتف و جهانی در شرکت دانش‌بنیان آهار مشهد که با تولید کارت‌های الکترونیکی برای نیروگاه‌ها و پالایشگاه‌ها با زمینس آلمان رقابت می‌کنند تا لحظه‌هایی که دکتر علیرضا میرباقری بعد از سال‌ها تلاش، فریادهای از فرط خوشحالی پزشک اندونزیایی را هنگام کار با ربات جراحی سینا که او و همکارانش ساخته‌اند می‌بیند؛

و در تمام لحظه‌های ۲۰ اردیبهشت ۱۴۰۱ که دانشمندان فضایی جوان مان در ایستگاه فضایی خودمان چشم به سیستم‌ها دوخته و منتظر بودند تا ماهواره نور ۲ متعلق به هوافضای سپاه که اسفندماه ۱۴۰۰ طی یک پرتاب موفق وارد مدار زمین گردید و در سطح دنیا شگفتی‌ساز شد عکس‌های رنگی خودش را بفرستد و فرستاد و چشم یک ملت را روشن کرد؛

و در هزاران لحظه باشکوه و حماسی علمی فناوری دیگری که جوانان نخبه و دانشمند ایرانی در طول ۴۳ سال گذشته خلق کرده‌اند یک خلاّ اساسی شدیداً خودنمایی می‌کند آن هم اینکه چطور با وجود صدها مرکز، سازمان و نهاد هنری-رسانه‌ای در کشوری باز جای روایان و مستندسازان و هنرمندان در انعکاس و روایت این لحظه‌های فتح و توانستن‌ها خالی بوده است. اگر هم بازنمایی صورت گرفته است صرفاً تک مضرب‌هایی بوده جدا و موقت، به این ترتیب قله‌هایی فتح می‌شوند بدون اینکه روایتشان در هنر و ادبیات و رسانه‌ی نحیف و ضعیف این سال‌ها می‌بازتابی داشته باشد. این در حالی است که انباشت تجربه‌های جمعی فناوران و دانشمندان علم و فناوری مان می‌تواند حتی به بازار مشوش، کم‌جان و ترجمه‌ای علوم انسانی ما به این نفسی تازه بدهد. امید است به بهانه شعار امسال، هنر، رسانه و علوم انسانی ما به این تجربه‌های زیسته واقعی و مغفول التفات ویژه‌ای داشته باشند تا مطالعه برای روایت فتح پیشرفت‌های جوانان نخبه و دانشمند ایرانی باشد.

۱- اسامی اولین گوسفند و بزغاله شبیه‌سازی شده در خاورمیانه که در پژوهشکده زیست فناوری رویان اصفهان متولد شدند.

۲- تعبیر مقام معظم رهبری برای دکتر سعید کاظمی آشتیانی در پیام تسلیت رحلت ایشان.